

S. Sayısı : 122

Devlet denizyolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/795)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayn : 6/1369

10 . IV . 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet denizyolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkında Münakalât vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 6 . IV . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Esbabı mucibe lâyihası

Madde 1. — Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğünün. 1941 mali yılı bütçesiyle alınan tahsisatla gerek malzeme fiyatlarının yüksekliği vegerekse iş hacminin çoğalması dolayısıyla bazı hizmetlerin sene nihayetine kadar ifasına imkân olmayacağı görüldüğünden bu suretle tahassül eden ihtiyacı karşılamak üzere munzam tahsisat istenmesine zaruret hâsıl olmuştur.

Munzam tahsilât talep olunan iş ve hizmetlerin tetkikinden de anlaşılacağı veçhile bu hizmetlerin çoğu, doğrudan doğruya malzeme fiyatlarının artışı ile ilgili olup bertaraf edilmesi veya bir diğer suretle karşılanması imkânı olmayın umur ve hususâtı ihtiva eylemektedir. Teklifin fasıl ve madde itibarıyla tahlili halinde:

F. M.	Unvan	1941 tahsisatı	Munzam olarak istenen
1. — 2 2	Muvakkat memuriyet harcırahı	8 500	3 000

Bu maddeye alınan (8 500) lira tahsisatın ilk 6 aylık devre zarfında (7 142) lirası sarfedilmiş olup mütaâkıp ihtiyaçların karşılanması için elimizde (1 400) lira kadar bir bakiye bulunmaktadır. Harcıraha tâbi hizmetlerin çoğalması bilhassa bütçenin tanziminde derpiş olunamayan bir takım zaruretlerin tahaddüsünden ileri gelmekte olup ezcümle Milli Müdafaa için sipariş olunup idaremiz tarafından işletilen araba vapurlarının teslim, tesellüm ve bilâhara İskenderun limanında ihtiyaca göre tadili ve memleket smai organizasyonunun temini için yapılan tetkik seyahatlerine mühendislerimizin de iştirâk ettirilmesi ve Antalyada karaya oturan bir vapurun kurtarma keşfi yapılmak üzere bir ekibin mezkûr mahalle yollanması gibi fevkalâde hâdiseler bu tahsisatın mutaddan fazla sarfını zaruri kılmış bulunmaktadır.

Teklif idarenin sene sonuna kadar olan normal ihtiyacını temin maksadiyle yalnız (3 000) lira olarak yapılmıştır.

F.	M.	Unvan	1941 tahsisatı	Munzam olarak teklif olunan
2. —	4 4	Tedavi, sıhhi muavenet ve cenaze masrafları.	24 000	5 500

Bu maddeye ait tahsisat sıhhi hizmetin başlıca unsuru olan ilâçların maliyet fiyatlarının yükselmesi dolayısıyla masrafın artmış bulunmasından neşet etmektedir.

F.	M.	Unvan	Tahsisatı	Munzam olarak teklif olunan
3. —	4 5	Memur ve müstahdemlere verilecek hizmet elbiseleri bedelleri	30 000	15 000

Bu maddeye mevzu tahsisat hizmet elbisesi ve teferruatı bedellerinin yüksekliği dolayısıyla kâfi gelmemektedir. 15 liraya maledileceği umulan elbiseler 25 liraya yaptırılabilmiş ve kundura ve saire gibi tâli levazımın fiyatları da tahminin çok üstüne çıkmış bulunduğundan tahsisatın daha 15 bin lira çoğaltılması zaruri görülmüştür.

F. M.

4. —	6 1	Kırtasiye ve matbu evrak	40 000	10 000
------	-----	--------------------------	--------	--------

Bu maddeye konan tahsisatın da kâğıt ve tabı levazımının yüksekliği ve aleltilak bilet ve konişmento gibi idare geliri ile ilgili vesaikın tabı ve istihlâkindeki artış dolayısıyla ihtiyaca kâfi gelmeveceği anlaşıldığından tahsisatın tezyidi zaruri görülmüştür.

F. M.

5. —	6 2	Telgraf ve telefon mas.	20 000	7 500
------	-----	-------------------------	--------	-------

Deniz nakliyatı hizmetlerinin idaremize devredilmiş olması ve aleltilak Ankara ile olan münasebetlerin müstacel telefon muhabereleriyle icrasındaki zaruret gibi sebeplerle muhaberatımız artmış ve masraflarımız da bu nisbette çoğalmıştır. Teklif bu suretle tahaddüs eden fazla masrafları ödemek maksadiyle yapılmaktadır.

F. M.

6. —	7 2	Gemi tamir masrafları	1 000 000	550 000
------	-----	-----------------------	-----------	---------

Bu maddeye konan tahsisatın yarı yarıya el emeği ve malzemeye ayrılması icabetmektedir. Malzeme fiyatlarında ise % 300 e kadar tereffülerekaydedilmekte bulunduğundan normal sarfiyatta miktar itibariyle bir tezayüt olmadığı halde maliyetlerin yüksekliği yüzünden masrafımız hemen hemen bir misli kadar bir tezayüt kaydetmiştir. Teklif olunan tahsisat bilhassa malzeme fiyatlarının yüksekliği dolayısıyla sene sonuna kadar olan ihtiyacı karşılamak içindir.

F. M.

7. —	7 3	Gemi iase masrafları	120 000	34 000
------	-----	----------------------	---------	--------

Bu maddeye yapılan teklif de doğrudan doğruya iase mevat ve malzemesinde vukubulan tereffüller dolayısıyla gemi zâbitan ve mürettebat iase masraflarında vukubulan tezayüdü karşılamak içindir.

Varidat bütçesinin 1 nci faslının 2 nci (İstanbul ve civarı iç hatlar ve Yalova hattı hasılatı) maddesinden, 50 000, 2 nci faslın 4 nü şilepçilik hasılatı maddesinden 425 000, işletmesi Devlet Denizyolları idaresine devredilen ve hasılatı 1 nci faslın 2 nci maddesine irat kaydedilecek olan Hahe hattından malî yıl sonuna kadar 150 000 lira ki ceman 625 000 lira fazla varidat temin edileceği anlaşılmış ve bu varidat fazlasının yukarıda yazılı ihtiyaçların karşılanmasına tahsisi maksadiyle ilişik kanun lâyihası tanzim edilerek takdim kılınmıştır.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 79

Esas No. 1/795

22 . IV . 1942

Yüksek Reisliğe

Devlet denizyolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkında Münakalât vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 10 . IV . 1942 tarih ve 6/1369 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Encümenimize havale buyurulmakla Münakalât vekili Fahri Engin ile Maliye vekâleti namına Bütçe ve malî kontrol umum müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Lâyihanın, fevkalâde halin vücade getirdiği pahalılık sebebiyle eşya ve malzeme fiyatlarında husule gelen artışları karşılamak üzere yukarıda adı geçen bütçenin bazı tertiplerine munzam tahsisat verilmesi maksadıyla hazırlanmış olduğu ve bu tahsisatın 1941 yılı varidatında husule gelen inkişaf ile karşılanabileceği alınan izahlardan anlaşılmiş bulunmakla lâyiha yazıya ait bir değişiklik yapılmak suretiyle aynen kabul edilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere

Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
<i>İ. Eker</i>	<i>T. Coşkan</i>	<i>H. Kitabcı</i>
Kâtip		
İstanbul	Afyon K.	Antalaya
<i>F. Öymen</i>	<i>Ş. R. Hatipoğlu</i>	<i>N. E. Sumer</i>
Bolu	Bursa	Bursa
<i>Celâl Said Siren</i>	<i>Dr. S. Konuk</i>	<i>Nevzad Ayas</i>
Diyarbakır	Elâziğ	Giresun
<i>Rüştü Bekit</i>	<i>M. F. Altay</i>	<i>M. Akkaya</i>
İsparta	İstanbul	İstanbul
<i>R. Ünlü</i>	<i>H. Ülkmen</i>	<i>S. Uraz</i>
Kırklareli	Konya	Kütahya
<i>B. Denker</i>	<i>R. Türel</i>	<i>A. Tiridoğlu</i>
Maraş	Seyhan	Sivas
<i>M. Bozdoğan</i>	<i>S. Çam</i>	<i>Remzi Çiner</i>
Tokad	Tunceli	Yozgad
<i>H. N. Keşmir</i>	<i>M. Yenel</i>	<i>A. Sungur</i>
Yozgad		
<i>S. İçöz</i>		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinin ilishik cetvelde yazılı tertiplerine (625 000) lira munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Aynen.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükmünü icraya Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur.

6. III. 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	H. Menemencioğlu	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Fayık Öztrak	Ş. Saracoğlu	F. Ağrak
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	Sırrı Day
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadaniz	Muhlis Erkmen
Mü. V.	T. V.	
F. Engin	M. Ökmen	

MADDE 3. — Aynen.

Hükümetin teklifine bağli

CETVEL

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Lira
2	2	Muvakkat memuriyet hancırahı	3 000
4	4	Tedavi, sıhhi muavenet ve cenaze masrafları	5 500
	5	Memur ve müstahdemlere verilecek hizmet elbisesi bedelleri	15 000
		Fasıl yekûnu	20 500
6	1	Kırtasiye, matbu evrak, ilân, reklâm, kitap, mecmua ve gazete bedel ve masraflarıyla Denizyolları ve limanları mecmuasına yardım	10 000
	2	Posta, telgraf, telefon, telsiz ve radyo ücret ve masrafları	7 500
		Fasıl yekûnu	17 500
7	2	Haliç fabrika ve havuzlar ve İstinye dok ve fabrikasıyla atelyelerin, idare gemilerinin tamir, teedit ve inşalarına ait ücret, işçilik ve malzeme bedelleriyle sair bilûmum işletme masrafları	550 000
	3	Gemi iase masraflarıyla otel ve lokanta ve büfe levazımı ve sair bilûmum işletme masrafları	34 000
		Fasıl yekûnu	584 000
		UMUMİ YEKÛN	625 000